

Valtuustoaloite polkupyöräilyn edistämiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi Ylöjärvellä

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 152

”Miksi ”Tiiviimpi kaupunkirakenne ja kehittyvä liikennejärjestelmä” (3/6 Kaupunkistrategia 2022-2032) edellyttää jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantamista. Lisäksi Kaupunginhallituksen 25.5.2015 hyväksymän ”Ylöjärven kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma” tavoitteena on lisätä kävelyä ja pyöräilyä Ylöjärvellä ”parantamalla väyliä ja olosuhteita”.

1. Väistäminen risteämissä ja suojateilla

Uusi tieliikennelaki (1.6.2020) toi muutoksia väistämissääntöihin risteyksissä, mm: ”Jos väistämisvelvollisuutta ei ole osoitettu liikennemerkkeillä, väistäminen määräytyy liikennesäännön mukaan: pyörätieltä ajoradalle tulevan pyöräilijän on väistettävä sekä oikealta että vasemmalta tulevaa ajoradan liikennettä. On kuitenkin huomattava, että ajoneuvolla käännyttäessä on aina väistettävä risteävää tietä ylittävää jalankulkijaa, pyöräilijää ja mopoilijaa.” Uuden tieliikennelain mukaiset väistämissäännöt ovat ilman liikennemerkkejä useimmalle autoilijalle ja pyöräilijälle epäselvät, joka konfliktitilanteessa aiheuttaa vaaratilanteita tai pahimmillaan onnettomuuksia. Huom! Suojatiellä pyöräilijä on väistämisvelvollinen elleivät liikennemerkkit muuta määrää.

Ehdotamme tilanteen korjaamiseksi, että kaikki auto- ja pyöräliikenteen risteämäpaikat kartoitetaan ja määritetään liikennemerkkien lisäys- tai muuttamistarpeet. Epäselvissä, turvattomissa tai tulkinnanvaraisissa risteyksissä autoilijan väistämisvelvollisuutta olisi korostettava, vaikka tieliikennelaki ei niin edellyttäisi (TL §4). Mielestämme epäselviä risteämiä on mm. pyörätien jatkeen suojatie Mikkolantie (Saurion kohta), Pajulantie/Myllytanhua, Asemantie 10.

2. Pyöräily jalkakäytävillä

Tieliikennelain mukaan: 1. Pyöräily on kiellettyä jalkakäytävällä, moottoritiellä ja moottoriliikennetiellä, 2. Vain alle 12-vuotiaat saavat pyöräillä jalkakäytävällä., 3. Jalkakäytävällä ei yleensä ole liikennemerkkiä. Se on erotettu ajoradasta reunakivellä. 4. Pyörätien ja jalkakäytävän erottaa liikennemerkistä: pyörätiellä on aina liikennemerkki, joka sallii pyöräilyn eli toisin sanoen sallittu pyöräily on osoitettu aina liikennemerkillä (pyörätie, erotettu tai yhdistetty).

Ehdotamme tilanteen korjaamiseksi, että kartoitetaan reunakivellä erotettujen katuosuuksien liikennemerkkit ja tehdään tarvittavat korjaukset. Ylöjärvellä on muutamia katuosuuksia, joissa on epäselviä tai ristiriitaisesti merkittyjä pyöräilyyn tarkoitettuja katujaksoja mm. Pajulantie, Hatolantie / Vuorentaustantie. Olisi kiinnitettävä huomioita liikennemerkkien selkeyteen ja opastuksen jatkuvuuteen. Jos jalkakäytävällä pyöräily on sallittu, tulisi liikennemerkkin lisäksi huolehtia riittävästä tilasta (leveys). Epäselvissä kohdissa tai jos jalkakäytävä ei sovellu pyöräilyyn, pyöräily tulisi opastaa ajoradalle liikennesääntöjen edellyttämällä tavalla.

3. Pyöräily ajoradalla

Uuden tieliikennelain myötä tuli mahdolliseksi uusi katutyyppe: ”Pyöräkatu” Esitämme selvitetäviksi pyöräkadun käyttökohteita Ylöjärvellä erillisten pyöräteiden rakentamisen sijaan tai muuttamalla soveltuviin kohdissa olemassa oleva katu pyöräkaduksi. Pyöräkatu rakenteellisilla ratkaisulla täydennettynä voisi sopia autojen ajonopeutta hidastavaksi toimenpiteeksi ja näin toimisi

edullisena ratkaisuna liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Mielestämme eräs tällainen voisi olla esimerkiksi Pajulantie.

4. Valistus

Uuden tieliikennelain säännöt ovat hyvin monelle vielä epäselvät tai vaikeat ja toisaalta myös säännöstö on monin tavoin tulkinnanvarainen. Tästä olemme saaneet lukea monissa tiedotusvälineissä. Lisäksi uudet liikkumismuodot (mm. sähköavusteiset kulkuvälineet) jalankulku- ja pyöräteillä lisäävät epäselvissä liikennesääntötilanteissa konflikteja, vaaratilanteita ja turvattomuutta erityisesti jalankulkijoissa.

Esitämme toteutettavaksi valistuskampanjan ylöjärveläiselle aikuisväestölle yhteistyössä esimerkiksi Liikenneturvan, Ylöjärven Uutisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Kampanjaan olisi hyvä sisällyttää käytännönläheistä opastusta ja/tai taitokilpailuja. Kampanja sopisi luontevasti esimerkiksi jonkun kesä- tai markkinatapahtuman yhteyteen.

Valistuskampanjalla kaupunkimme osoittaisi kuntalaisille sitoutumisensa polkupyöräilyn ja jalankulun edistämiseen ja turvallisuuden parantamiseen Ylöjärvellä.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä”

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 09.01.2023 § 20

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen tekniselle lautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös Hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 27.04.2023 § 63

Valmistelija Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Uusi tieliikennelaki tuli voimaan kesäkuussa 2020. Sen tavoitteita ja muutoksia olivat liikenneturvallisuuden parantamisen lisäksi mm. kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä niihin liittyen ympäristötavoitteiden tukeminen. Toisaalta uudessa tieliikennelaissa on tuotu mukaan myös ennakointivelvollisuus, jossa tienkäyttäjän on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi. Velvollisuus koskee kaikkia liikenteen osapuolia.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Ylöjärvellä on muutamia katuosuuksia, joissa on epäselviä tai ristiriitaisesti merkittyjä pyöräilyyn tarkoitettuja katujaksoja mm. Pajulantie, Hatolantie / Vuorentaustantie.

Havainnoista, joissa merkinnät ovat ristiriitaisia, kannattaa antaa palautetta teknisen infon kautta, sillä se on nopein tapa tuoda asiaan mahdollinen korjaus.

Palautteeseen kannattaa merkitä selvästi, mitä katu- tai väylähavainto koskee, jotta mahdollinen ongelmakohta löytyy varmasti. Merkinnot kevyen liikenteen väylän eri päissä tulisi olla toisiaan vastaavat. Erilaiset merkinnot voivat johtua esimerkiksi ilkeistä tai kohdalla olleesta aiemmasta työmaasta, jonka aikana on jouduttu tekemään liikennejärjestelyjä ja kaikki merkit eivät ole päätyneet takaisin oikeaan paikkaan työmaan jälkeen.

Ajonopeudet ovat suurin liikenneturvallisuustyhteydenottojen aihe. Nopeuksien hillintää on jo aikaisemmin jouduttu toteuttamaan erilaisilla ratkaisuilla, joista hidasteet ovat yleisimmin käytettyjä. Niiden tilalle tarvitaan myös uusia ajatuksia, joilla käytettyjä ajonopeuksia saadaan hidastettua asetetun nopeusrajoituksen mukaisiksi. Pyöräkadun käyttö ajoneuvojen nopeuksien hillitsijänä ei ole kuitenkaan varmaa. Lain mukaan pyöräkadulla ajoneuvon kuljettajan on asetettava ajonopeus pyöräilyn mukaiseksi. Pyöräkadun merkki ei siten sisällä ajonopeuden asettamista, minkä vuoksi pyöräkadulle tulisi ajonopeus asettaa vielä kuitenkin erillisellä liikennemerkillä. Pyöräkadulla ajonopeuden hillintä perustuisi todennäköisesti sekaliikenteen suuriin nopeuseroihin. Pajulantiellä on vilkas ajoneuvoliikenne ja paljon kyvyttä liikennettä, josta osa on koululaisia. Erilaisten liikennemuotojen liikennemäärät ovat Pajulantiellä liian suuret, jotta pyöräliikenne ja ajoneuvoliikenne voitaisiin sekoittaa keskenään samalle alueelle turvallisuuden vaarantumatta.

Pyöräkadun käyttömahdollisuudet vanhalla asemakaava-alueella ovat rajalliset, sillä samoilla väylillä on vanhasta ja vakiintuneesta maankäytöstä johtuen monenlaista liikennettä. Liikennesuunnittelussa on tarve huomioida kaikki liikennelajit. Erityistä huomioita tulee kiinnittää aistirajoitteisten, ikääntyneiden ja erityistä tukea tarvitsevien turvalliseen liikkumiseen sekä mahdollisuuksiin liikkua turvallisesti.

Uusi tieliikennelaki pyrki selkeyttämään ja täsmentämään erityisesti polkupyöräliikenteen ja ajoneuvoliikenteen keskinäisiä väistämisvelvollisuussääntöjä. Noin kaksi vuotta uuden tieliikennelain voimaantulon jälkeen Liikenneturva toteutti liikenneturvallisuuskyselyn. Kyselyn tulos oli, että alle puolet tunsi pyöräkadun. Epäselvää kyselyn mukaan edelleen oli myös pyöräilijän ja ajoneuvon välisissä väistämissä sekä sähköpotkulautailijan tai pyöräilijän väistämissä jalkankulkijaa kohtaan. Valistaminen, opastaminen ja tiedottaminen olisivat sääntöjen noudattamisen ja sääntöjen tuntemisen esille tuomisessa avainasemassa.

Ylöjärven kaupungilla on käytössä liikenneturvallisuusryhmä. Ryhmään kuuluu edustus tekniikasta, teknisestä lautakunnasta, ympäristölautakunnasta, poliisista sekä Liikenneturvasta. Liikenneturvallisuusryhmän toimintaan esitetään sisällytettäväksi jatkossa mukaan myös liikenneturvallisuuden valistusasiat.

Lisätiedot	Ari Jokihaara, 050 384 8383, ari.jokihaara@ylojarvi.fi
Esittelijä	Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää antaa selosteosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen polkupyöräilyn edistämiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi Ylöjärvellä.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti. -----

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 174

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy teknisen lautakunnan lausunnon vastauksena aloitteeseen ja

2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 22.05.2023 § 48
821/08.00.00/2022

Kaupunginhallitus ehdottaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyy teknisen lautakunnan lausunnon vastauksena aloitteeseen.

Päätös Hyväksyttiin.